

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милості» — віра не зможеш,
бо руске ми серце і віра руска. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що для
«Рім ведль і руских сьвят
1903 год. пополудни.

Редакция, администрация і
експедиция «Руслана» під ч. і.
«А. Домбровського (Хорунщини) Екс-
педиція місцева в Агелції Со-
колового в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
даки і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Противастрійські демонстрації в Італії.

(X) Італіяни, котрі безпастанно поси-
блюють іридентистичним змаганням в Австрії,
обдумали собі новий спосіб до витвореня
такого іридентистичного огнища в Тиролю.
Задумали іменню з підмогою римського про-
фесора літератури Анджелио де Губернатіс
в Інсбруку оснувати приватний італійський
університет і з його підмогою вести там
італійську пропаганду. Намісництво заборони-
ло сі виклади і професора Губернатіса
видалило. Се дало привід до великих де-
монстрацій італійських студентів в Інсбруку
а відгомін сих подій відбив ся тепер вель-
ми голосно в Італії в різних містах.

Австрійське правительство поступило собі
після англійської засади: моя хата, моя твер-
диня... Але справа не скінчила ся видален-
ням Губернатіса і демонстраціями в Інсбру-
ку. Коли розходить ся о іридентистичні
ворохобні, на чолі їх стає зараз Триєст і
тут не лише студенти, але й рада міська
демонструвала проти Австрії, від котрої
Триєст одержав і нові пристани і нові зе-
лізничі злуки, але мимо того він багне ді-
стати ся до Риму.

Але й в Італії зроблено з видаленя
Губернатіса і заборони в Інсбруку прива-
тного італійського університету велику спра-
ву. По різних містах особливо в Римі сту-
денти викликають великі демонстрації і ма-
ніфестації проти Австрії, на засіданю ра-
ди міської у Венеції висказує ся Австрії
публично обурене, окрім того й італійське
дзєвникарство та міністерство займають
супроти сих подій вельми невиразне стано-
вище. Австрійське правительство повинно би
отже зовсім ясно поставити справу замість
дипломатизованя і сказати раз рішуче
слово, бо хоч Австрія находить ся з Іта-
лією в союзі, то може бути і без него, а
навіть проти неї, наколи Італія займає та-
ке становище.

Цікаво однак, що з нагоди тих італій-
ських демонстрацій австрійське правитель-
ство задумує на правду заснованє італійско-
го університету в Австрії, хоч ще не може
рішити ся що-до місця, але коли часть
рускої молодіжи задемонструє не проти
держави, навіть не проти правительства, а
лише проти ректора, то з сего робить ся
великий злочин забуреня. Але тут очиви-
дно si duo faciunt idem, non est idem, тут
не лише не обіцює ся заснувати руского
університету, але навіть гімназії!

Промова пос. Барвіньського

в розправі над програмовою заявою міністра Д-ра
Кербера в державній раді дня 25. падолиста
1903 р.

Висока Палато! Обемиста розправа, яка від
пятниці веде ся над програмовою заявою Е. Е.
міністра-президента з 17-го с. м., подала вида-
тну нагоду, обговорити всякі пильні і важні спра-
ви. Обговорено не лише цюво-торговий союз
з Угорщиною, але й велике військове питанє та

державно-правні взаємні обидвох половин дер-
жави вельми основно і з різних точок погляду
та зазначено становище парламентарних сторон-
ництв до сих питань.

Поважаний передбесідник Славянського Со-
юза висловив вчєра становище нашого клубу
що-до тих питань в широкій промові і се звіль-
няє мене від обовязку ще раз повертати до сего
предмету. Але нехай буде мені вільно заговорити
про інші питання порушені п. міністром-пре-
зидентом і подати до них деякі замітки із ста-
новища мого рідного краю і руского народу.

Е. Е. міністер-президент під koniecь своєї
програмової заяви заговорив про парламентарне
положенє і звернув на се бачність, що обструк-
ция, зроблена тривкою політичною метою,
мусить стати небезпечною для конституції, для
автономії, для свободних прав, отже й важким
в наслідках занедбанєм культурних і економіч-
них інтересів населеня. Він зазначав також, що
національні пристрасти віддають від себе ето-
ронництво, хоч наостанку всі бажають сеї дер-
жави, яка єдино може дати їм спомогу, зма-
гати до своїх цілей; він вказав на те, що під-
держанє держави вимагає свободного розвитку
кожкої народности, як довго она не переходить
до боротьби проти інших. Міністер-президент
відослав народности на сю дорогу, де їм кон-
ституция розкриває широкий простір для їх на-
родних змагань і обіцяв з боку правительства
рівну справедливість для всіх.

Але міністер-президент звертав ся до Па-
лати не лише з такими і подібними напіввєня-
ми і то не в перний раз, але й намагав ся да-
лекосяглыми вкладами на економічній області
спонукати до успішної діяльности, щоби тим
способом національно-політичні питання, коли вже
не зовсім усунути, то бодай значно відрочити.

Спершу здавало ся, що уживана міністром-пре-
зидентом метода є добра, щоби Палату відвер-
нути від пустою марновани часу. Настала ве-
лика радість, що державна рада працює, що на-
ціонально-політичні запалені голови троха охо-
лонули під впливом економічних питань і зама-
нювано ся, що трудне політичне питанє в Ав-
стрії щасливо розвязано.

Але небагом виявило ся, що ся проява, ся
давно вижадана спроможність державної ради
до роботи, була лише хвилевою оманю, що ве-
личезними вкладами відрочені національно-по-
літичні питання і змаганя виступили нанереди
в острійшій ще виді і обезсилили державну
раду.

Пробовано знов висовуванєм соціально-по-
літичних, вельми популярних законодатних на-
черків звернути бачність Палати на иншу об-
ласть, пригадувано одвічальність послам, котрим
подавано до полагоди важні і пильні задачі.
Одначе не осягнуто бажаного і сподіваного у-
спіху. Держава приневолена обходити ся без
ухвалених парламентарно бюджетів, цюво-торго-
вий союз з Угорщиною має ще менше тепер
выглядів на парламентарну полагоду як перед
роком, а наслідком сего годі було навіть почати
переговори про віднову торгових договорів з су-
сідними державами.

Обструкция загніздила ся у всіх закутках
державної ради, а навіть заговтила до деяких
соймів, або відносини спричинили, що тут сой-
мова більшість а там знов меншість була при-
неволена уступити із сойму.

Се неперечно невідрадні відносини, які спри-

чинили, що в Австрії, як замітив влучно один
визначний бесідник в сій розправі, занепадає що-
до живучої політичної сили.

Сі невідрадні відносини стають певним до-
казом, що правительству не повело ся в Австрії
завести лад і привернути національний мир; на-
вваки виявило ся, що хибною була уживана
правительством метода, щоби відперти або хоч
відрочити та на якийсь час зацїткати націо-
нальні змаганя.

З культурним розвитком славянських наро-
дностей в останних десятках літ в Австрії скрі-
пила ся також значно народна сьвідомість, і на-
магає ся всюди проявити так, що навіть австрій-
ська соціяльна демократія була приневолена
з тим числити ся і подбати бодай зверхно о
національні вивіски, щоби не втратити свого зна-
чїня.

Сей культурний і політичний зріст нехто-
ваних доси народностей, ся боротьба о рівно-
правність довела природно до національно полі-
тичних і соціяльних спорів і дійшло до того, що
австрійська конституция правильно не фун-
ціонує.

Коли оцінюємо без упередженя парламен-
тарне і загально політичне положенє в Австрії
і намагаємо ся глибше вглянути в цілу ситуа-
цію, коли схочемо розелідати звязь поміж причина-
ми а наслідками сих невідрадних відносин, то
ковечно дійдемо до пересьвідченя, що сучасні
конституційні уладженя, витворені на основі
Шмерлінгівської конституції і єго ославленої ви-
борчої геометрії, не дадуть ся довше удержати.

(Конець буде).

Військова такса.

Новеля до закона про війскову таксу, що
єї правительство внесло оноді в державній раді,
змагає до сповненя одного з бажаних посту-
латів заступників широких мас населеня. Се зма-
ганє проявляє ся раз в тім, що новеля устано-
вляє мінімум особистого доходу, який потрібний
до стяганя військової такси з обовязаних до єї
оплачуваня, та і найшла справедливу підставу
до визначеня єї висоти; вкінци новеля упрощує
спосіб оцінюваня маєткових відносин обовязан-
них до військової такси і заводить обовязок,
щоби раз до року они самі мельдували ся, а
через те улєкшили властям, головно-ж грома-
дам заходу і писанини в цілі вивіданя і пові-
домленя військової власті про їх кождоразовий
побут.

Ті улєпшеня новеля осягає тим способом,
що в оцінці маєткових відносин обовязаних до
війскової такси хоче оперти ся на особисто-до-
ходовий податку. Через те відпадають в першій
лїнії утяжливї визваня і переслухуваня обовязан-
них до військової такси та коштовні військово-
комісійні визначуваня військової такси. Дальше
установляє новеля мінімум екзистенції 1200
корон, низше яких війскову таксу не будуть
стягати. Тим самим увільнено від оплачуваня
війскової такси і полученими з тим доходже-
нями і стяганнями, найбільшійшу часть населеня,
яка не платить особисто-доходового податку.
Висоту такси при найнижшій оціненю 1200 ко-
рон особистого доходу установляє новеля на 6
корон, отже в рівній висоті, як і давнійше, а
для вишших категорій доходу визначує відпові-
дно підвищену таксу.

За те зносить оплату такси в висоті 2 корон, яку платять до тепер навіть ті, що не обов'язані до плачення податку, а можуть виказати ся приходом в висоті звичайного денного зарібку; зносить таку 4 корон від тих, що мають 900 корон річного доходу і вкінці пересуває таку 6 корон, яку платять вже ті, що мають 900—1200 корон річного доходу. Що ті пільги не малої ваги, доказує пересічна цифра з рр. 1880—1899 з тих найнижчих категорій військової такси. Отже з класи 2 корон було пересічно 595.585 оцінок і 1,191.169 корон виміру; з класи 4 корон було 116.709 оцінок і 466.835 корон виміру і з класи 6 корон 36.535 оцінок а 219.149 корон виміру.

На підставі нової новелі надіє ся правительство, мимо вказаного увільнення вище 1200 корон особистого доходу, досягнути з військової такси річний дохід в висоті 2-7 мільйонів корон.

— ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорі відновлені передплати, зглядчо о вирівнане залеглостей та о приєднувані нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо даром, о скільки запас вистане, всі попередні числа з фейлетоном «Записки лікаря».

На грошевих переказах просимо дуже чинко виписувати адресу: «Адміністрація часопису Руслан».

Н О В И Н К И.

— Календар. Вівторник: руско-кат. Плятона, Романа; рим-кат. Еліія. — В середу: руско-кат. Авдія, Варлаама; рим-кат. Бібіяні діви.

— Популярні відчити у Львові. Квестія заснована у Львові українського людского університету, яка виринула в кругах академічної молодіжи перед п'яти літами, хоч як була некуча, однак наслідком ріжних перепон не діждала ся здійснення. Дарма, що на ту ціль вібрано понад 600 К., які процентують ся в «Дністрі» та внесенно до міністерства статут; справа людского університету застрягла. Причиною сеї нещасті був, здає ся, недостаток прелегентів. Виравді у Львові не брак відповідних сил до відчитів, однак з вельми малими виїмками нема у тих людий охоти, поділити ся своїми відомостями з ширшим кругом ближних, що бажали б розширити своє знанє. До осени сего року лише спорадично відбували ся відчити, в останнім році переважно заходом «Кружка українських дівчат», товариства, яке своєю рухливістю діяльністю заслужило на загальне признанє. Прелегентами були: др. Франко, проф. д-ри Стульніський і Колесса і проф. Воверський. Від трох тижнів заходом «Кружка» відбувають ся правильно популярні відчити, по три і чотари щотижня і, як видно, горне ся на них не-аби який круг публи-

ки. В сали пасажу Миколяша, в якій може помістити ся до 400 осіб, не стало вже кількх разів місяця для всіх слухачів. На вчерашнім відчиті проф. Галуциньского про українську літературу явило ся чи не найбільше слухачів, так що много мусіло відійти задля переповнення в сали. Між слухачами — відрадна проява — було багато робітників. Прелегент говорив про найдавнішу руску літературу до XIII в. Відчит був взагалі цікавий, однак по нашій думці ш. прелегент подав за много бібліо- і біографічних дат, через що виклад став звичайно тяжким і не робить пожаданого вражіння. Впрочім, як сказано, відчит був інтересний і вповні заслужив на оплески, яким его нагороджено. — Матеріял, який ш. прелегент має огорнути, вимагає довгого ряду відчитів, тому порадо було би, аби наша інтелігенція розвинула агітацію, щоби як найшарпші круги львівських Русинів могли познакомити ся з рідною літературою. Тим більше, що вступ на недільні відчити проф. Галуциньского про українську літературу є безплатний.

В суботу др. Рудницький продовжав свій інтересний відчит про будучність землі. Прелегент займає ся передовсім квестією повільного вигаснення нашого сонця, яке нині находит ся в стадії жовтого світла. Перша стадія кожного сонця є, як звісно, газовою з виглядом мраковини; в другій стадії сонце має блє світло, в третій жовте, в четвертій червоне, а в останній сонце покриває ся твердою, темною корою. На нашім сонці появляють ся вже червоні плями і се є ознакою, що оно звільна переходить в четверту стадію. Утрата теплоти сонця є наслідком его промінюваня в змінній простор всесвіта, якого температура вносіть понизше —100°. Однак утрата теплоти відбуває ся дуже звільна, бо тепло сонця втворює ся через рух дробин і взаємне потираня їх об себе. Складаючи на сонце розмалені метеори — як виводили деякі учені — не могли би винагородити сонцю утраченої теплоти, бо тих метеорів є небогато. Зі зменшенем теплоти сонця холодиє також земля, але рівночасно жиючи на землі організми приміняють ся до зміни теплоти, яка переходить для них майже незамітно. Перед людскістю стоїть отже ще ціла четверта стадія сонця: сонце червоне, однак, коли би людскість навіть дожила тих округло его мільонів літ, поки сонце покривє ся твердою, темною корою, то певно она могла би обійти дальше без світла, так примінили би ся єї німого до тодішних обставин. — Опісля прелегент говорив про ледову добу, якої північна півкуля землі має надійти ся за яких 10.000 літ. Се час вельми далекий, коли зважати, що історія людскости обіймає досі протяг 5.000 літ. З геологічних дослідів звісно, що досі були вже дві ледові доби. Перша в найстарішій періоді обіймала простори Індійского океану і полудневої Азії. Друга ледова доба дльовіальна в найновішій періоді панувала на північній півкулі. Ледівці покривали тоді так ж північну Европу по Ураль і Київ та північні околиці Галичини, Німеччини, Франції і Англії. Віянци прелегент навів ріжні теорії, які пояснюють повстаня ледових періодів. — Продовженє відчиту д-ра Рудницького буде иншим разом.

— Зі Стрия пишуть нам: Ювілейний концерт Лисенка у Львові приспівив темпо нашого товариского житя. Проби стрийского «Бояна» відбувають ся правильно в поважнім числі коло 40 членів і висказують кождоразовий, знатний поступ у виконаню хоральних продукцій. Є надія, що вишшівці з під батути о. Ніжавковско-го співачки і співачки стануть єму чималою підмогою у єпільнім хорі на концерті. До того ще і театральна дружина, яка під добу перебуває в Стрию, достарчить 16 співачких, рутинованих сил так, що Стрий доставить до 60 співачків до Львова. Крім того вибирає ся до тепер єще коло 20 осіб зі Стрия і околиці, що вже зложили гроші на білети на руки господаря «Бояна». Як бачите, приготованя у нас і організація що-до ювілейного концерту ідуть як найкрасше. Одно тільки викликає непевність серед нашого гарного поля — а є він справді поторично гарний — се стрій на академію і концерт. Концертний комітет оновити «Галевий стрій», а після устних реляцій, одержаних зі Львова, має се означати для пань стрій... чорний. Против сего підносять наші замужні і незамужні красавиці, що се викликало би одностайне і зовсім не «Галево» вражінє сего великого збору. Підносять ся голоси, що для такої демократичної суспільности, якою ми є, взагалі слово «Галевий» найкрасше би заступити належало означенем «Святоточий стрій», а тоді без всяких обмежень і недорозумінь кождий знав би, що має убратись, як має, чи зможе, найчепурніше.

— Лисенко поїде до Чернівців. На запросянн черновецьких руских тоزاریста М. Лисенко відповів листом на руки проф. Стоцького, що приїде до Чернівців імовірно дня 10. п. ст. грудня в повороті зі Львова до Київ. В листі ш. ювілянт висловлює щире бажанє побачити славних Буковинців, люд з єго стріями, коломийками і саме місто Чернівці. «Буковина» оголошує ин сей лист дорогого гостя, заповідає, що иншішє подать ближші інформації, коли і як будуть єго вїтати буковинські Русини в Чернівцях. — Злишно було б додавати, що заслуженому українському композиторови в переїзді через Галичину Русини зготовлять на стаціях сердечні овації.

— Жіночі вправи в «Сокол» установлено від 1 грудня п. ст. 1903. Відділ жіночий вправляти буде вівторки, четверги і суботи від години 4—5 пополудни. Аж до часу уапсєкєна жіночої сили учительської поручено веденє вправ єголові «Сокола» д. А. Будзиновскому. Інформувати ся і вписувати можна в «Сокол» в годинах визначених до вправ. — *Старшина.*

— Dziennik polski організм кацапів. Нинішній Dz p. замістив телеграму з Турки отсего змісту: «З причини дощів і грязі, які зробили неможливим доступ до Турки, виборчі збори відкладано. Відбув ся лише в четвер дня 26. с. м. деканальний єборчик, на яким по обговорєню подій в соїмі і рускої сєдєсєї, ухвалєно вїзвати п. Глиджукє, аби не складєв мандату. Радник краєв. виділу пос. Глиджук єтанє перед виборчими півнішє, коли буде можливий доступ до Турки з єї повіту». — Отже п. Глиджук є буде

В. Вересаєв.

ЗАПИСКИ ЛІКАРЯ.

Переклала Маруся Полтавка.

(Дальше).

«Працю лікаря — писав в своїй відповіді др. Гордон — годі правильно оцінювати, після постійно означеного гонорару. Безсонна ніч переведена коло ліжка бідного хорого цілком винагороджує ся євідомістю єповненого обовязку. За те має право лікар від заможного хорого вимагати відповідної його праці матеріяльної оцінки. Лікар, безсумнівно має багато євятих обовязків в відношеню до ближнього; але і з боку хорого, або його оточєннє повинні бути також деякі обовязки в відношеню до лікаря. Переходжу до пригоди, що звершилась у мой практиці дня 21. верєсєня сєго року. Мене попрошено, щоби я «безпроволочно» приїхав до хорой на Курмановську улицю, на московське передміє, що я зробив, як міг швидко. Коло хорой я, ні трохи не кваплячись, лишив ся саме стільки, скільки на мою думку потребував сей випадок. Приїхавши до дому, я заплатив фіякрови, якому приїшлось віддати більшу половину сєго гонорару. Останком з карбованця гонорару я справді остав ся невдоволеним. З огляду на клопотливість дальшого ліченя хронічної слабости хорой, я зважав ся предложити їй свої умови, на які їй вільно було не згодитись».

Сей припадок дуже характеристичний. Д. А. Иванов, — знаєте, чоловік заможний, — заставляє лікаря «безпроволочно» приїхати до себе з другого кінця такого великого міста, як Рига; страчений лікарем час оплачує 30—40 копійками, — і не себе, а лікаря пригвожджує за користолюбність. І часопис печатає його письмо і читачі обурюють ся проти лікаря..

Будучи навіть звичайним пересічним чоловіком, лікар все таки, в силу самого сєго фаху, робить більше добра й проявляє більше безкористности, від иньших людий. Одинокий житель родини — тяжко хорий, родана голодує — лікар не бере платні за ліченє. Розумєєсь, що кождий иньший, хоч трохи порядний чоловік при таких обставинах не взяв би грошей. Ріжниця лише та, що иньший не взяв би, а лікар не бере. Се чимала ріжниця! Для звичайних, пересічних людий добре діло є чимєсь надзвичайним і дуже рідким, для пересічного лікаря є воно чимєсь зовсім звичайним. Більшесть лікарів визначує години ординанії для безплатних хорих, в більшости мієт уладжені безплатні амбулаторії і ліколи в них не бракує лікарів, які згоджують ся працювати в них за дармо. Після рахунку проф. Сіковського, в голівній ших амбулаториях горда Київє («Красний Крєсть», «Покровская община» і иньших в 1895 році подаво 138.000 безплатних лікарєских порад. Колиб ми оцінювали кожду порадє лише на 25 коп., колиб ми принуєтили, що у себе дома і вдвідуючи хорих, лікарі від усіх беруть платню, то все таки виїде, що двієта київєских лікарів що року жертвує на бідних около 35.000 карбо-

ванців... Читачі, скільки на рік жертвуєте ви на бідних?

Коліб люди всіх фахів — адвокати, урядники, фабриканти, дідичі, торговці — робили для бідних стільки-ж, скільки в межах сєго фаху роблять лікарі, то саме питанє про бідних до певної міри втратило би свою остроту. Але суть в тім, що лікарі повинні бути безкористними, а иньші... иньші можуть вдоволятиєсь тим, що вимагати муть сєї безкористности від лікарів..

Літ двацять тому сталась в Київі така пригода. Д-ра Проєнка покликєно до одного хорого. Він оглянув його, а дїзнавшись, що хорий не має чим заплатити йому за вїзит, відійшов, нічого не приєсавши. Доктора обвинєно в суді і засуджено на грошеву кару і одномієсячний арєшт на гавитвахті. Численні слухачі, що були в судовій єєлі, вїтали присуд оплесками і окликаєми: «єлавно!»

Що поведєнє д-ра Проєнка обурювало — про се годі спорити, але цікава також нехольогія публична, що горькими оплесками зустрінула присуд і єпокійно розвивилась домиє. Розходячись, вона говорила про жорстокосердну грошелюбність лікарів, але їй навіть на гадку не приїшло, хоч копійкою помогти тому бідному чоловікови, за якого осуджено д-ра Проєнка. Я уявляю собі, щє сей бідний чоловік иніє льогічно й конєкєнтно думати. Він підходить до першого-ліпшого з публички і каже:

— Як ви чули, на суді без сумніву доведєно, що я бідний і не маю чим заплатити лікарєви; ви легко догадаєтєсь, що мені треба не

дальше послувати, бо польско-кацанска гравь опинила ему доступ до его виборчого округа.

— **Надужитя на почті.** Случайно викрито під час картованя листів в амбулянсах, що листи, котрі походять з Монастириск і то в великім числі, заосмотрені в значки вже раз уживані. При близішій розсліді переконано ся, що хтось здер добрі значки з тих листів, однак полишив ся слід, де они були наклеєні. На їх місце приліплено уживані вже і значено штампілею так, що тільки вправне око могло доглянути стару штампілю побіч нової. Значки були більшої вартости, бо маніпульовано переважно з листами, призначеними до Америки та Англії. На місце вислано сейчас комісаря Пательського і ему удало ся вже викрити проворного маніпулянта.

Також і у Львові стало ся щось подібного. Листonos Михайло Лукашевский забирав до дому листи, що їх одержав до рознесеня, а коли хтось необачний посилав в них гроші, виймав їх і забирав собі. При домашній ревізії найдено у Лукашевского купу листів, почтових значків і інструмент до отвіраня листів. Лукашевского суспендовано, а справу віддаю прокуратурі.

— **Відкриті злочинці.** В Перемишля пропав був перед шести тижнями різник Струшкевич, а підозрін о злочин его убийства арештовано его жену Струшкевичеву і 63-літнього Миколу Кебузинського. Обоє арештовані виперали ся вини і твердили, що Струшкевич жив і мусить повернути. Слідчий судья зарядив гляданя за Струшкевичем. Переконано навіть цілий город коло его дому, однак ані живого ані мертвого Струшкевича не найдено. — В минулу пятницю ув'язнений Кебузинський занедужав і признав ся перед иншим в'язнем, що він дійсно убив Струшкевича при помочи его жінки, а тіло закопано в огороді при ул. Синій. Надто Кебузинський просив о сповідника, аби виявити свій гріх. В'язничий товариш Кебузинського доіде про се судивши, який переслухав розказаного злочинця. На вказанім ним місці дійсно відкопано гниюче вже тіло Струшкевича, закопане на метр глибоко в землі. Кебузинський, здає ся, не поживе довго і не буде відповідати перед земськими судьями за свій злочин.

— **Противидівські розрухи в Заболотіві** будуть предметом судової розправи в Коломиї імовірно в січня. Обжалованих в 31, а свідків буде 110. Розправа має тривати зо три тижні.

— **За „ссьм“.** Котом. Gazeta доносить, що при посліднім контролнім аборі в Коломиї од н з резервістів Петро Воскресінський відозвав ся „ссьм“ замість „hier“. Сейчас за те его арештовано і держано дві неділі на одваху в Коломиї, а описля відставлено до гарнізонного арешту в Чернівцях.

— **Зел'ниця Львів Підгайці.** Шлях сеї залізничі після провкту м. Львова мав би вести від Пересівки (від черновецького шляху) через Погулянку вдовж акцизової границі до бровару Грунда, а звідтам до Кришчиць, де наблизав би ся до брідского шляху залізничі. Двірці мали би стояти на Пересівці і коло бровару Грунда. На сей проект годять ся заступники міністерства залізничого, міністерства війни і краєвого бюра залізничого.

лише лічаться, але й їсти, діти мої також голодні. Потрудіть ся дати мені два-три карбованці.

— Назаперед голубчику, коли ти сього жадаєш, то я тобі нічого не дам — відповідає пан, трохи здивований такою смієлтію. А коли ти просиш, то най там, для спасеня своєї душі я дам тобі пятака; возьми й помяни раба божого такого а такого...

— Ні, я не прошу, а жадаю, і не якого небудь пятака, а принайменше два-три карбованці. Візита лікаря коштує менше-більше так само, а ви бачили, що з лікарем зроблено за те, що він відказав ся мені помогти — і ви самі оплесками витали його засуд. Коли ви мені не даєте трьох карбованців, то я й вас пізвю до суду.

Обурений добродієм, розумієсь, кляче поліціянта і при згальнім спочуваню публіки приказує відвести навязливого чоловіка в участок. І там бідний чоловік дізнає ся, що не завжди можна думати конеквентно, що лікаря за брак безкористности можна посадити в глюму, а усі інші люди користують ся правом без перепон розпоряджатись своїми грошми і працею, за відмову за помогти вмираючому з голоду чоловікові їм дозволено знатись лише з власною совістю, і коли ся свість досить тверда, вони можуть гордо нести свої голови і користуватись загальнім поважанем.

(Дальше буде).

— **Черновецький університет замкнено.** З Чернівців доносять, що в родині університетского портнера занедужала дитина на дифтерію, наслідком чого сенат замкнув виклади. Інаугурація шкільного року, яка мала відбути ся дня 2. грудня, відложена на день 27. січня 1904. Виклади будуть відбувати ся в приватних домах.

— **3 почти.** В Войтхівичах, перемишлянського повіта, отворено з днем 1. грудня с. р. новий почтовий уряд. — В Стрийці, збаразкого повіта, отворено почтову складницю.

— **Дэфраудация в Рашеві.** В рашівскім магістраті виявили ся великі непорядки, наслідком чого весь заряд міста разом з посадином д-ром Яблонським подякував за уряд. Контрольна комісія оголосила була друком, що заряд міста видає гроші без обрахунку, а краєвий виділ через свою комісію провірив, що в касі м. Рашева не достає 60.000 К.

— **Крадіж в суді.** В мозтискім суді сповнено в ночи на 25. с. м. крадіж через вломанє. Злодії розбили підручну касу і уварли з неї 157 К 33 с. Одного з них, селянина, ув'язнено уже і відобрано від него 34 К. За его товаришем шукає жандармерия.

— **Табак замість оливи.** На головнім дворці у Львові відкрито значну контрабанду. В бочках, що мали мати в собі оливу перевожену з Росії до Черновець, акцизові урядники нашли російську табаку.

— **Староста програв процес.** Минулого року одержала громада міста Пільзна в Чехах від тамошнього намісництва концесию на урядженє міського театру, однак з тим застереженем, що дирекция театру має дати кромі партерового крісла для функціонаря староста, також безплатну ложку для старости і то на кожде представленє. Наслідком рекурсу змінило міністерство се услівє о сільки, що старостинську ложку можна продати, коли староста не замовить її наперед. Громада відкликала ся тоді до адміністративного трибуналу, а сеї зніс розпорядженє міністерства, бо для виконаня інспекції в театрі вистарчає урядник, що має постійний фотель в партері.

— **Недуга ці аря Вільгельма.** Wiener Allg. Ztg. оголошує, що з достовірних кругів дізнає ся, що хотяй оперований новотвір в горлі цісаря Вільгельма видавав ся не дуже небезпечним, то однак мимо добре переведеної операції рана не хоче гоїти ся. Цісар мав невагом вихати на полюдє, але лікарі побоюють ся, аби подорож не викликала яких комплікацій. Кружить чутка, що лікарі мають зробити другу операцію голозових в'язань в горлі цісаря Вільгельма.

— **Демонстрация студентів.** З Відня доносять, що італійські студенти укладали на суботу в полюдє на віденскім університеті демонстрацию проти подій в Інебруку і в справі заложеня університету в Триесті. До них прилучили ся словінські і чеські студенти в справі університету на Мораві і словінського. Наслідком упімненя, якого уділив ректор депутатці італійських студентів, залишено демонстрацій. Мимо того прийшло в авії до кілько дрібних заворушень. По бумлю удали ся студента перед парламент, щоби там урядити демонстрацию. Поліция прогнала їх відси почім повернули они до університету і обсадили вхід до него. Незабаром повернувши німецько-народні студенти і зачала здобувати вхід. Прийшло до завзятої бійки, котра покінчила ся доперва по інтервенції поліції. Кільканайцять студентів арештовано.

— **Противастрійські демонстрації.** З причини послідних подій в Інебруку прийшло онові в многих містах Італії до демонстрацій проти Австрії. В Больонії мусіли перервати з тої причини представленє в театрі; в Венеції ухвалила міська рада на публічнім засіданю резолюцию, в котрій висказано обуренє по причині недавних подій в Інебруку; в Генуї демонструвала товня перед австрійско-угорским консулятом. Позавчера перед полюддем урядили майже всі італійські університети противастрійські демонстрації. Кабинет Джамієтто готов замкнути італійські університети, накли противастрійські демонстрації ще повторять ся.

— **Повінь,** яка нав'стила в снх днях столицю Росії, заледі 6.000 пивниць. 300 трансформаторів для електричного освітленя товариства „Геліос“, ушкодила газоні рура і т. п. Около 30.000 людей лишило ся без даху.

— **Сумний кінець.** „Варшавскій Дневник“ доносить, що в селі Миколаївку, сейненського повіту, одна 35 літня селянка видала на світ протягом чотирох, безпосередно по собі слідуючих днів, 4 хлопців. Трех з них живе доси, четвертий уродив ся мертвий. Бідоланна мати перелатила житєм сю шутку природи.

— **Розбійничий напад на поїзд.** З Преторії в Трансвалю доносять, що розбійники напали на залізничний поїзд між Тітерсбургом а Найструт і загребали 10.000 фунтів штерлінгів, що були призначені для Штендарбанку в Преторії.

— **Убийство архимандрита.** З Петербурга доно-

сять, що агенти революційного вірменського комітету убили архимандрита Давида з російского монастиря в Ечмядзіне.

— **Причепа.** З Нового Йорку доносять: Коли президент Рузвельт виходив позавчера з церкви, приступив до него якийсь незнакомий мущина і вручив ему письмо. Президент передав письмо своему прибічному урядникови, а сеї по перечитаню письма приказав арештувати незнакомого. Він має називати ся Демінг і є мабуть божевільний. В письмі заявив, що має лікарство для німецького цісаря Вільгельма та просить президента, аби він вислав се лікарство цісареві. При переслуханю Демінг мав довгі промови, яких зміст держить поліция в тайні.

Родимці! Памятайте на селянську бурсу „Шкільної Помочи“ в Снятині, в якій містять ся ученики реальної школи!

Наука, штука, література.

— **Про руский народний театр,** який загостив до Стрия, і дав вже цілий ряд представлень, пишуть нам звідтам: В рамках великої і розкішно урядженої сали і сцени стрийского „Народного Дому“ представляє ся наш театр вельми солідно. Молоді сили виказують безнастанний поступ в розвитку своїх таланів, хоч еще подекуди не визбули ся деякої штивности у веденю діяльогу. Замітний поступ з наймолодших сил виявили: п. Захарчук, який показав ся думаючим і спосібним артистом як в характеристичних ролях, так і молодих амантів, а дальше п. Леонтович, який по переможеню трети, розвиває богатство свого гарного баритонового голосу. До давніших добірних сил, як пп. Гембідский, Осиповичева, Рубчаки, Стадники, Стефановичева, Кравчуківна, Шеремета, Ніжанковскій, Юрчак, Стефанович і др. прибули еще дві визначні сили з Укряїни пп. Махніцкі. П. Махніцкій дав себе пізнати в кількох ролях амантів, як рутинований артист в добрим сценічними середняками, хотяй віділом его талану видають ся більше характеристичні і комічні ролі. Надто мусів би попрацювати еще і нає своєю вимовою, яка подекуди надто прискорена і невизрава, утрудняє арозуміне бесіди. П-ні Махніцка виступила на дебют в ролі Одарки в „Запорозцю“ і вже своєю вишньою появою викликала дуже корисне враженє. Голос єї в серединці дуже милий і набирає в горішних тонах остроти, а навіть виходить деколи нечисто в наслідок трети і форсованя, властивої початкуючим співачкам. Однак є повна надія, що при більшій сьвіацькій рутині, — п-ні Махніцка до тепер не виступала в більшших співувчих ролях — нова артистка займе на нашій сцені перворядне становище.

До тих корисних звісток мусимо додати і деякі менше потішачі. Передовсім єствує тепер в дружині „безголовє“, бо директор Губчак ще перед двома місяцями виїхав „на відпустку“ в незвіснім напрямі і не дав про себе чутки. Ніхто з артистів навіть не знає, де діє ся і коли поверне п. Губчак, за котрим ще недавно дружина крушила квіє в Тернополі. Здає ся, що він зльвить ся, але — у Львові на Лисенковім концерті задля репрезентації театру. Стрийскі публіка обурена на таке маловаженє театру і своїх обовязків директора-відприємця, котрий тільки тоді вертає до театру, коли десь ватровить добрий жир, аби при помочи дружини зібрати для себе средства на дальші відпустки і подорожі. Очевидно, що така рабункова господарка знеохочує дружину і богато добрих сил покинуло театр на завсїгди. З добірного холу, який теперішній директор одержав від свого попередника д-ра Гриневецкого, вже і сліду не остало, персонал зредукований до мінімуму, а оркестра числить заледви 6 музикантів! Особливо ж прикро стало для театру, що забрано до війська п. Петронича і нема жадного тенора, який міг би прийняти на себе партії в оперетках та народних операх. В тім клопоті поратував театр один раз п. Волошин зі Львова, при якого удалий помочи виставлено оперу „Катерину“, а другий раз п-ні Стефановичева, яка в мужескім перебраню співала партію „Пташника“. Не могуци давати опереток, театр ограничений виключно тільки на патріотичну руску публіку тим сільше, що Поляки бойкотують его з одностунності, гідною лішної справи. Богато руских індеферентів прийде хіба на показ раз-два до театру, а так само спорадично прибуває і околиця. Тому і не диво, що в театрі бачить ся завсїгди один і той самий гурток осіб, який при найліпшій своїй волі і охоті не може зачєвнити театр-ви більше, як лиш дуже мірне поводженє. Однак і тут припасують головну вану теперішній дирекції, яка оставивши театр без проводу і репрезентації, забаражує его на матеріальні і моральні страти.

Телеграми

з дня 30. падоліста.

Будапешт. Гр. Тіса грозить. Депутації з виборчого округу Угра, з якого гр. Тіса має посьольський мандат до сойму, Тіса заявив оноді, що правительство ужие найострійших середників, коли ситуація буде сего вимагала. Правительство мусить показати, що має силу до переведеня своєї волі.

Бордо (в Франції). Портові робітники застрайкували і товпою потягнули під ратуш, аби там демонструвати. Поліція загородила їм дорогу, наслідком чого прийшло до бійки, в якій поліція ранила много демонстрантів.

Париж. Пересправи межі Япанією а Росією не відбувають ся вже від 10 днів.

Софія. В суботу було ту чути сильне землетрясенє.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

— Від 16. до 30. падоліста 1903. —

величава програма:

1) Увертура. (Реклямограф). 2) The three Pavey's, акробати на головах і руках. 3) Graziella Mewill, чєска сьпівачка. 4) Burtou & Mayo, комічні гімнастики на потрійнім дручку. 5) Abdel Kader Trio, арабєкі маларі і ілюзіювісти. 6) 5 сестер Warwick, найславнійша англійска жіноча дружина на скороходах. 7) Орхєстра. 8) Brothers Orenses, комедіянти на драбинах. 9) Людвиковский з новим репертуаром. 10) Сестри Sylva, артистки на трапєзі. 11) The Alkers, пурки звані «люди риб». 12) Американський біоскоп. Нова серія образів.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділю і сьвята 2 представленя о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представленє. Білєти вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльова при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

— Красва Рада шильна апробувала сїдуючі виданя Руского Тов-а педагогічного на нагороду пильности і до бібліотек шкіл народних:

	(брошуров.) (оправл.)	
Оповіданя для дїтїй	40 сот.	54 сот.
Оповіданя Катренка	40 "	54 "
Оповіданя Кюдубинського	40 "	54 "
Переклади Крымского	40 "	54 "
Дїтїчі оповіданя, Мамин Сибїряка	30 "	54 "
Байки Пушкина	30 "	54 "
Оповіданє Марка Вовчка ч. I	30 "	44 "
Марта Борєцка	40 "	60 "
На прїчках	30 "	44 "
Народні думи, д-ра Пачовского	40 "	60 "
Казки, гр. А. Толстого	40 "	54 "
Поєми, О. Коньського	30 "	44 "
Покарана лож, комедійка	20 "	34 "
Малїй сьпіваник	20 "	34 "
Серед цьвітїв, комедія в 2 дїях	16 "	30 "
Лис Микита, Гете-Франко	1 К	1 К 30 "
Перша китичка, Ярошинської	20 сот.	
Друга китичка, Ярошинської	20 "	
оби разом		54 сот.
Андерсен, Казки IV і V ч.	50 "	
5 частїй разом опр.		2 К 90 "

Для шкіл видїловнїх апробовано:

Дявнї пригоди комаха, Сангвіна	48 сот.	75 сот.
Інститутка, М. Вовчка	40 "	60 "
Шекспїр в повістках	30 "	60 "

Зарваницю

ул. Руска ч. 3. Цїна з поштовою оплатою 25 сот.

поєму Василя Щурата можна замовляти лише в Ставропільській книгарни у Львові.

Товариство взаїмних обезпечєнь

ЛЬВІВ
РИНОК Ч. 10.

„ДНІСТЕР“

ДІМ
„ПРОСЬВІТИ“

одинокє рускє товариство асекураційнє, заснованє в 1892. р.

обезпечєє будинки, движимости, збіжє і пашу против шкїд огневих, побирає умїрковану оплату премїї, а чистий зиск т. є надвишкє з оплат роздїляє межє членів яко звороти; в послїдних трєх лїтах вносив зворот 8%.

ДНІСТЕР

виплачує шкюди дуже скоро а оцінку шкїд переводить разом в делегатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумї 3,187.258 К.

ДНІСТРА

полїси приймають при позичках Банк краввий і каси ошадности.

ДНІСТЕР

посередничить при обезпечєнях на житє в краківскім Товариствї, відступєє частє провізїї з таких обезпечєнь на рускі добродїїні цїли; дїятого на житє треба обезпечати ся тїлько через «Дністер».

ДНІСТРА

Фонди вносять з кінцем 1902. р. 838.364 К і всї умїщені в цїнних паперах пупїлярних.

ДНІСТЕР

удїляє агєнції селянам особливо там, де ще не роблять дотеперїшні агєнти.

ДНІСТРА

агєнти заробили вже 432 тисячїв корон провізїї.

Всїлякі

КУПОНИ

вильосованї

цїнні паперї

виплачує без потрученя

провїзїї або коптїв

Контора вимїни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гїпотечного.

Найновїйший твір
Л. Лопатинського
„ПАРАЦЯ“

комедія в 3 актах зі сьпївами

(з побуту лїтників)

відзначає ся невичерпанім йовїальним гумором і жвавим дїяльогом. Ся комедія збогачує знатно галєрїю типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і мїщухів. Сьмїшнїсть ситуацій і характерів розмїшена рївномірно між мужиків і панів, і тому ся комедія падає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедїї упосїдженім недостатно, але противно має нагоду посьмїятися ся трохи і з мїстових лїтників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Цїна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горука у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
		приходить о годїні				відходить о годїні	
		6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:22	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор		
		6:20	з Чернівців (Газаду), Чорткова, Калуша	6:30	до Підволочиск (Київ), Бродів дв. головний		
		6:50	з Сокала, Рави рускої	6:43	„ „ „ дв. Підзамче		
		7:35	з Самбора, Хирова	6:45	до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича		
		7:40	з Янова	8:25	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Берлина	
		7:55	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	2:50	9:05	до Лавочного, Хирова, Калуша	
		7:55	„ „ „ на дв. головний		9:15	до Янова	
		7:45	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова		9:25	до Самбора, Хирова	
1:30		8:55	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9:40	до Белци, Сокала, Любачева	
		9:57	з Стрия	2:40	10:35	до Чернівців, Потутор, Делятина	
		10:25	з Рашева, Любачева		10:40	до Тернополя, Потутор, дв. головний	
		11:15	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)		10:57	„ „ „ дв. Підзамче	
		1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава		3:05	до Стрия, Хирова, Борислава	
		1:25	з Янова		3:25	до Рашева, Любачева	
		2:15	з Підволочиск, Копичинців на дв. Підзамче		3:40	до Самбора, Хирова	
		2:30	„ „ „ на дв. голов.	Нїч			
		4:35	з Стрия, Хирова, Борислава	12:45	6:05	до Станиславова, Жидачева	
		5:06	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підзамче		6:15	до Кракова, Відня, Берлина, Варшави	
		5:30	„ „ „ на дв. голов.		6:30	до Янова	
1:40		5:40	з Чернівців, Іцкаї		6:40	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	
		5:50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		8:05	до Сокала, Рави рускої	
		5:55	з Белци, Сокала, Любачева		8:09	до Підволочиск, Бродів гол. дворець	
		Нїч			9:20	„ „ „ дв. Підзамче	
12:20	9:20	з Чернівців, Букарешту		2:51	10:42	до Іцкаї, Чорткова	
8:40	9:50	з Кракова, Відня, Берлина, Ясла, Риманова			10:55	до Кракова, Відня, Варшави, Праги	
2:31	10:00	з Самбора, Сан на			11:09	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
	10:02	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підзамче			11:24	„ „ „ дв. Підзамче	
	10:20	„ „ „ на дв. голов.			11:05	до Стрия	
	10:40	з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша			11:11	до Жовки (лише що недїля)	
	3:09	з Тернополя, Риманова на дв. Підзамче			4:10	до Кракова, Відня, Праги, Самбора	
	3:30	на дворець головний					

ЗАМІТКА: Пору нїчна числять ся від 6. годїни вечером до 6. годїни раню.

Час середно-європейский рїзнять ся від часу львівского о 36 минут, а від часу середно-європейского о 12. год. 36 мин. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залїзничїх державних (ул. Красїцких ч. 5.) удїляє пояснєнь в справах залїзничих, продає білєти всенного рода і розклади їади.